
Saksnummer:
22-097545TVI-TOSL/07

Oslo, 19.09.2022
2022-0545 DMM/DMM

Tilsvar til Oslo tingrett

Saksøker:

1. NAV-Oppryddingen, forening
2. Rune Halseth, Langelandsfjellet 34a, 2053 JESSHEIM
3. Marianne Evensen, Bakeriveien 19a, 3825 LUNDE
4. Anette Irgens, Sandvikvegen 11, 5354 STRAUME

Prosessfullmektig:

Advokat Bjørn Kvernberg
Advokatfirmaet Elden DA - Stavanger
Postboks 222
4001 STAVANGER

Saksøkt:

Staten v/Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 OSLO

Prosessfullmektig:

Regjeringsadvokaten
v/advokat David Magnus Myr
Postboks 8012 Dep
0030 OSLO

1 INNLEDNING

Jeg viser til stevning 2. juli 2022. Ved rettens brev 22. august 2022 fikk staten frist til 20. september for å inngi tilsvar.

Så vidt staten forstår, gjelder saken flere spørsmål: Hvorvidt saksøkerne har krav på (ytterligere) rente som følge av ugyldige vedtak om tilbakebetaling, hvorvidt saksøkerne Halseth og Evensen har krav på ytterligere oppreisning etter straffeprosessloven kapittel 31, samt hvorvidt saksøkerne har krav på oppreisning på annet grunnlag.

Staten legger ned påstand om at søksmålet fra foreningen NAV-Oppryddingen må avvises. For øvrig ber staten om å bli frifunnet. Det er ikke grunnlag for å tilkjenne saksøkerne forsinkelsesrente etter forsinkelsesrenteloven. Saksøkerne Halseth og Evensen er allerede tilkjent riktig oppreisningserstatning etter straffeprosessloven kapittel 31. Saksøkernes øvrige krav om oppreisningserstatning savner grunnlag.

2 PROSESSFORUTSETNINGER

2.1 Det er uklart om NAV-Oppryddingen har partsevne

Det følger av tvisteloven § 2-1 (2) at foreninger har partsevne etter en samlet vurdering hvor det særlig legges vekt på om foreningen har en fast organisasjonsform, om den har et styre som representerer den utad, om den har en formalisert medlemskapsordning, om den har egne midler og foreningens formål sammenholdt med hva søksmålet gjelder.

Det er uklart for staten om NAV-Oppryddingen har en fast organisasjonsform. Foreningen har ikke opplyst om den har vedtekter og hva de eventuelt går ut på. Det er heller ikke opplyst hvor mange medlemmer foreningen har, hvordan inn- og utmelding foregår, hvorvidt medlemmene betaler kontingent eller om foreningen har egne midler. Det er ikke opplyst hvorvidt det er mulig for foreningen ved allmøte eller på annen måte å pålegge medlemmene å stille midler til rådighet for å dekke et eventuelt sakskostnadsansvar, jf. eksempelvis Rt-1995-194.

NAV-Oppryddingen bør belyse disse spørsmålene, slik at det er mulig å vurdere om foreningen har partsevne. Hvis foreningen ikke har partsevne, må søksmålet avvises uten at det er nødvendig å ta stilling til om foreningen har rettslig interesse.

2.2 NAV-Oppryddingen har uansett ikke rettslig interesse

Forutsatt at foreninger har partsevne, kan de reise søksmål i eget navn om forhold innenfor organisasjonens formål, jf. tvisteloven § 1-4. Det er likevel en forutsetning at vilkårene i tvisteloven § 1-3 er oppfylt.

Tvisteloven § 1-3 (2) bestemmer at NAV-Oppryddingen «må påvise» sitt behov for fastsettelsesdom i saken her. I stevningen heter det at foreningen «har rettslig interesse fordi den representerer en rekke NAV-ofre og stadig får tilslutning fra flere». Det er imidlertid ikke nok.

I Ot.prp. nr. 51 (2004-2005) heter det på side 365 at vilkåret om et «*reelt behov*» for rettslig avklaring, først og fremst medfører betyr at saksøkeren må ha en aktuell interesse i søksmålet. Avgjørelsen må ha betydning for saksøkerens rettsstilling. Det avgjørende er hvilke rettsvirkninger som følger av en dom i saksøkerens favør.

Staten har vanskelig for å se hvilke rettsvirkninger en dom i NAV-Oppryddingens favør vil ha for foreningen. Så vidt staten kan se, pretenderer ikke NAV-Oppryddingen selv å ha krav på oppreisning eller forsinkelsesrente. I så måte fremstår søksmålet mer som et ønske om å få rettslig avklaring av et for foreningen abstrakt rettsspørsmål. Slike søksmål har som klar hovedregel ikke rettslig interesse.

Det er også uklart for staten hvordan personene NAV-Oppryddingen «*representerer*» skal kunne nyte godt av en dom i samsvar med foreningens påstand. For det tilfellet at saksøkerne får medhold i sine oppreisningskrav, antar staten at disse uansett må undergis en individuell vurdering.

Staten kan heller ikke se at NAV-Oppryddingen har påvist at foreningen har rettslig interesse på noe annet grunnlag, slik tilfellet eksempelvis var i Rt-2010-402.

Staten anfører derfor at NAV-Oppryddingen ikke har et «*reelt behov*» for å få fastsettellesdom for tredjepersoners rente- eller oppreisningskrav. Søksmålet må avvises for så vidt gjelder foreningen.

3 KRAV OM FORSINKELSESRENTER

3.1 Forsinkelsesrenteloven gjelder ikke

Forsinkelsesrenteloven § 2 sier at fordringshaver kan kreve forsinkelsesrenter når kravet ikke innfris ved forfall. Rentene løper fra forfallsdagen eller 30 dager fra det er sendt påkrav.

I saksøkernes tilfeller oppstår ikke pengekravet før endringsvedtaket er fattet. Etter forsinkelsesrenteloven § 2 påløper forsinkelsesrenter først når beløpet ikke innfris til rett tid avhengig av når NAV er forpliktet til å utbetale beløpet. Etter § 2 vil dette være ved forfall eller 30 dager fra påkrav med oppfordring om å betale.

Forsinkelsesrenter kan ikke kreves forut for tidspunktet da pengekravet oppsto. Slike kredittrenter faller utenfor forsinkelsesrenteloven og må ifølge tradisjonell lære ha hjemmel i lov, avtale eller sedvane. Kredittrenter kan ikke pålegges ut fra reelle hensyn. Etter statens syn foreligger det ikke noe slikt annet hjemmelsgrunnlag for tilkjennelse av forsinkelsesrenter/kredittrenter.

Forsinkelsesrenter av et tilbakesøkningskrav kan uansett ikke begynne å løpe før vedkommende helt eller delvis har innfridd det urettmessige kravet.

Staten mener derfor at krav på tilbakebetaling som bruker får mot NAV først oppstår når endringsvedtaket fattes, og at forsinkelsesrenteloven ikke kommer til anvendelse.

3.2 Hvordan NAV har beregnet renter

Ytelser som har blitt tilkjent etter at feilpraktiseringen av EØS-regelverket ble avdekket, kan deles inn to grupper hvorav den ene kan benevnes som «uriktig avslag» og den andre som «uriktig stans som følge av omstendigheter som oppstår i stønadsperioden».

I sistnevnte gruppe faller avslag med stans av en ytelse frem i tid som en følge av at bruker f.eks. har informert om nært forestående utenlandsopphold og bedt om å få beholde ytelsen under utenlandsoppholdet. Videre omfatter denne gruppen tilfellene hvor NAV fant at vilkårene ikke lenger var oppfylt tilbake i tid og fattet vedtak om tilbakekreving. Årsaken til at NAV fant at vilkårene for ytelsen ikke lenger var oppfylt, kan for eksempel være gjennom kontrolltiltak.

Saker som kategoriseres som «uriktig avslag» er klart inn under folketrygdloven § 22-14 fjerde ledd og ytelsen skal gis fra det tidspunkt den skulle ha vært gitt hvis kravet hadde blitt godtatt første gang det ble fremsatt. Renter etter folketrygdloven § 22-17 skal gis uten nærmere vurdering når virkningstidspunktet er fastsatt etter folketrygdloven § 22-14 fjerde ledd. Departementet har med hjemmel i § 22-17 femte ledd gitt forskrift om rentesats. Renten skal utgjøre halvparten av renten etter § 3 i forsinkelsesrenteloven.

Ordlyden i § 22-14 fjerde ledd dekker «avslag på krav» og omfatter dermed ikke de tilfellene der NAV uriktig har stanset stønaden som følge av forhold som har oppstått under stønadsforholdet. Når et vedtak om stans av stønad blir omgjort får stønadsmottakeren tilbake ytelsen fra samme tidspunkt som den ble stanset, men virkningstidspunktet blir ikke fastsatt ekstraordinært tilbake etter folketrygdloven § 22-14 fjerde ledd. Omgjøringen medfører at stønadsmottaker vil få riktig ytelse, men etterbetalingen faller ikke under § 22-14 fjerde ledd. Følgelig kommer heller ikke rentehjemmelen i folketrygdloven § 22-17 til anvendelse.

Arbeids- og velferdsdirektoratet var i 2019, da rentespørsmålet skulle avgjøres, av den oppfatning at tilfellene hvor stønaden var stanset/opphevet ikke faller klart inn under ordlyden i § 22-14 fjerde ledd. Det ble likevel besluttet at man behandlet alle tilfellene likt og at alle tilfellene kunne henføres under § 22-14 fjerde ledd med den konsekvens at renter kunne tilstås etter § 22-17. Det ble i vurderingen lagt vekt på at NAV så langt det var mulig ville kompensere for den langvarige feilpraktisering av EØS-regelverket som stønadsmottakerne hadde vært utsatt for. Videre ble også eventuell foreldelsesproblematikk utelukket ved å anvende § 22-14 fjerde ledd på alle sakene. Alternativet ville være å gi avsnvrente til de som krevde det. Dette vil gi en dårligere kompensasjon enn renten etter § 22-17 da avsnvrente utgjør gjennomsnittet av bankens årlige innskuddsrente for de aktuelle årene.

Når det gjelder stønadsmottakerne som har betalt tilbake hele eller deler av den ytelsen det i ettertid viste seg at de likevel hadde rett på, vurderte Arbeids- og velferdsdirektoratet det slik at dersom en bruker har tilbakebetalt, kan man se det slik at vedkommende faktisk ikke har fått den ytelsen han eller hun hadde rettmessig krav på. Selv om kravet formelt er et tilbakesøkningskrav kan det også ses på som et krav om etterbetaling av ytelsen og således være omfattet av § 22-14 på lik linje med de etterbetalinger som ble foretatt etter stans/opphevet. Av samme grunner som nevnt i avsnittet ovenfor besluttet Arbeids- og velferdsdirektoratet å tilstå rente etter § 22-17 også for disse utbetalingene.

Staten er ikke uenig i anførselene i stevningen om at § 22-17 omhandler etterbetaling av ytelser. Alternativet til å tilkjenne renter etter § 22-17 ville i så fall vært at saksøkerne ikke fikk tilkjent renter, eller at de eventuelt ville mottatt en lavere avsavnsrente hvis vedkommende hadde fremsatt krav om dette. Stevningen kan forstås dithen at saksøkerne er av den oppfatning at alt som har blitt utbetalt fra NAV refererer seg til beløp som er krevd tilbake. Det vesentlige som har blitt utbetalt i disse sakene relaterer seg imidlertid til etterbetaling av arbeidsavklaringspenger som ikke er mottatt, og ikke beløp som feilaktig har blitt krevd tilbake.

4 GENERELT OM OPPREISNING

Saksøkerne har krevd oppreisning for tre forhold: Urettmessig straffeforfølgning, det de hevder er ulovlige kroppsvisitasjoner i fengsel og for de urettmessige kravene om tilbakebetaling.

Oppreisningserstatning krever hjemmel i lov, jf. Rt-2013-805 avsnitt 24.

Statens objektive oppreisningsansvar ved straffeforfølgning er uttømmende regulert i straffeprosessloven kapittel 31. Saksøkerne Evensen og Halseth er tilkjent slik oppreisning.

Ytterligere oppreisning verken kan eller skal tilkjennes noen av saksøkerne. Saksøkerne synes å erkjenne i stevningen at vilkårene i skadeserstatningsloven § 3-5 ikke er oppfylt. Staten kan ikke se at det er grunnlag for å tolke bestemmelsene utvidende.

EMK artikkel 13 er ikke hjemmel for oppreisning. Bestemmelsen stiller kun krav til at nasjonal rett har ordninger som gir den enkelte effektive rettsmidler mot konvensjonskrenkelse. De nasjonale ordningene tilfredsstiller konvensjonens krav.

5 KRAV OM OPPREISNING FOR KROPPSVISITASJONER

Staten bestrider at kroppsvisitasjoner i fengsel generelt innebærer krenkelse av EMK artikkel 3 eller Grunnloven § 93. De to grunnlagene er etter det staten kan se sammenfallende, og i det følgende behandles kun EMK artikkel 3.

EMK artikkel 3 verner den enkelte mot å bli utsatt for «*tortur eller for umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff*». For at en behandling eller straff skal rammes av forbudet, kreves et minimum av alvor – «*a minimum level of severity*», jf. *Kudla mot Polen*, 26. oktober 2000. Hvorvidt denne grensen er oversteget, beror på en sammensatt vurdering.

Når det gjelder kroppsvisitasjoner i fengsler, har EMD i mange tilfeller akseptert dette ut fra hensynet til sikkerhet og orden i institusjonen, se blant annet *Frérot mot Frankrike*, 12. juni 2007 avsnitt 38 og *Roth mot Tyskland*, 22. oktober 2020 avsnitt 65.

Etter statens syn er det ikke i strid med EMK artikkel 3 å begrunne kroppsvisitasjoner med at visse situasjoner innebærer en generelt forhøyet risiko for inn- og utsmugling av narkotika og uønskede gjenstander. EMD skiller for eksempel i *Frérot* avsnitt 40 og 41 mellom kroppsvisitasjoner som innebærer full avklodning med undersøkelse i munn, armhule, mv.,

samt spredning av ben, og kroppsvisitasjoner som i tillegg innebærer at den innsatte må bøye seg frem og hoste for å gjøre det mulig å utføre en visuell inspeksjon av anus. Det er kun i tilknytning til den siste kategorien at EMD krever at kroppsvisitasjonen er absolutt nødvendig og at det foreligger «*strong and specific reasons to suspect that the prisoner might be hiding [prohibited objects or substances] in that part of his body*».

Saksøkerne har uansett ikke underbygget kravet sitt nærmere enn en anførsel om «*ulovlig rutinemessig kroppsvisitasjon*». De har ikke godtgjort at det foreligger krenkelse av EMK artikkel 3.

Dersom retten kommer til at saksøkerne er blitt utsatt for konvensjonsstridige kroppsvisitasjoner, mener staten at det riktige i så fall blir å reflektere dette i oppreisningen etter straffeprosessloven kapittel 31.

6 KRAV OM OPPREISNING ETTER STRAFFEPROSESSLOVEN KAPITTEL 31

Saksøkerne Evensen og Halseth har vært straffeforfulgt. De ble begge domfelt og har sonet fengselsstraff, men ble senere frifunnet etter at sakene ble gjenopptatt.

Begge har søkt om erstatning etter straffeprosesslovens kapittel 31, og begge er blitt tilkjent oppreisning etter straffeprosessloven § 447 tredje ledd.

Saksøkeren Evensen er tilkjent 100 000 kroner i oppreisning etter straffeprosessloven § 447 tredje ledd, jf. stevningen bilag 1 og bilag 2. Saksøkeren Halseth ble 25. august tilkjent 150 000 kroner i oppreisning.

Bilag 1: Statens sivilrettsforvaltnings vedtak 25. august 2022 for Rune Halseth

Staten anfører at ytterligere oppreisning etter straffeprosessloven § 447 tredje ledd ikke skal tilkjennes.

Etter straffeprosessloven § 447 tredje ledd har den som blir frifunnet etter fullbyrdet frihetsstraff, rett til oppreisning for krenkelse eller annen skade av ikke-økonomisk art. Beløpet fastsettes etter forholdene i den enkelte sak og den konkrete personlige påkjenningen den vedkommende har vært utsatt for.

Av Høyesteretts praksis i Rt-1995-1131 (Liland-saken) og Rt-1997-995 følger det at de objektive forhold ved krenkelsen som hovedregel vil være dominerende ved utmåling av oppreisning. Dette må i særdeleshet gjelde hvor krenkelsen fremstår som total, det vil si hvor inngrepet er av særlig omfattende og graverende karakter. Relativt sett vil subjektive forhold kunne få større vekt i saker der den objektive krenkelsen ikke er av like alvorlig karakter og hvor de subjektive konsekvensene er betydelige.

Statens sivilrettsforvaltning har i sakene til begge saksøkerne forholdt seg til ovennevnte, og utmålingen er basert på en individuell og konkret vurdering av forholdene for den enkelte, samt at det er sett hen til andre avgjørelser av betydning. For en nærmere beskrivelse av de forholdene som er vektlagt i sakene vises det til vurderingen i vedtakene.

Staten anfører derfor at oppreisningen saksøkerne Evensen og Halseth er tilkjent etter straffeprosessloven § 447, er riktig.

7 KRAV OM OPPREISNING FOR TILBAKEBETALINGSKRAV

7.1 Oppreisningskravet savner hjemmel

Det vises til det som er sagt i punkt 4 ovenfor. Oppreisning krever hjemmel i lov, men saksøkerne har ikke vist til noen hjemmel for sine krav om oppreisning. EMK artikkel 13 er ikke en slik hjemmel. Uansett foreligger det ingen krenkelser som gir krav på oppreisning, og et eventuelt skyldkrav er heller ikke oppfylt.

7.2 Det foreligger ikke brudd på EMK artikkel 3

Saksøkerne skriver i stevningen punkt 3.2 at tilbakebetalingskravene har «*innebåret brudd med EMK artikkel 3*». Anførselen er ikke nærmere begrunnet.

Etter statens syn ligger påkjenningene og ulempene ved å få et urettmessig tilbakebetalingskrav under terskelen for tortur eller umenneskelig eller nedverdiggende behandling, slik denne er fastlagt i rettspraksis fra EMD. Det foreligger ingen krenkelse av artikkel 3.

7.3 Det foreligger ikke brudd på EMK artikkel 6

Anførselen om at tilbakebetalingskravene utgjorde brudd på EMK artikkel 6 er ikke nærmere underbygget eller spesifisert.

EMK artikkel 6 gir rett til rettferdig rettergang «*[i]n the determination of ... civil rights and obligations*». Staten anerkjenner at saksøkernes trygderettigheter er «*civil rights*» i konvensjonens forstand. Når det er tale om forvaltningsvedtak om «*civil rights*», er det et krav etter EMK artikkel 6 at vedtaket kan prøves av en «*independent and impartial tribunal*». Saksøkerne hadde anledning til å få prøvet gyldigheten av tilbakebetalingsvedtakene ved domstolene. Dermed foreligger ingen krenkelse av artikkel 6.

7.4 Det foreligger ikke brudd på EMK artikkel 8

EMK artikkel 8 verner om retten til familie- og privatliv. Saksøkerne har ikke forklart hvordan tilbakebetalingsvedtakene utgjorde inngrep i disse rettighetene, eller hvorfor disse inngrepene var konvensjonsstridige. Staten kan derfor ikke se at saksøkerne har sannsynliggjort at det foreligger krenkelse av artikkel 8.

8 VIDERE BEHANDLING

8.1 Fremleggelse av utredningen «Eksport av velferdsytelser»

Det følger av tvisteloven § 21-7 (1) at partene bare kan føre bevis om faktiske forhold som kan være av betydning for rettens avgjørelse. Bestemmelsen gjelder også ved krav om bevisfremleggelse.

Saksøkerne har bedt staten legge frem utredningen som en interdepartemental arbeidsgruppe i 2014 utarbeidet om eksport av velferdsytelser. Saksøkerne skriver at utredningen «*antas å inneholde flere erkjennelser av at EØS-regelverket var forstått allerede før rapporten ble laget, slik at saksøkerne mener at det ikke er riktig at staten først i 2019 forsto at NAVs praksis var lovstridig*».

Utredningen er bl.a. omtalt i NOU 2020:9 («Blindsonen») punkt 9.3.3 (uthevet her):

Departementet har på ulike tidspunkt utredet ulike spørsmål om EØS-rettens betydning for adgangen til å kreve bosted eller annet opphold i Norge for rett til velferdsytelser. Enkelte av disse utredningsarbeidene redegjøres det nærmere for i kapittel 14. I denne sammenheng er det grunn til å trekke frem et interdepartementalt arbeid fra 2014. Utredningen «Eksport av velferdsytelser» ble utarbeidet av en interdepartemental arbeidsgruppe som del av regjeringens arbeid med tiltak for å begrense eksport av velferdsytelser. Innledningsvis heter det om mandatet for arbeidsgruppen at

«I henhold til mandatet skal arbeidsgruppen gjennomgå problemstillinger knyttet til eksport av velferdsytelser, det vil si utbetaling av velferdsytelser til personer som ikke bor i Norge.»

Dette innebærer en avgrensning mot den situasjonen utvalget har vurdert, som er den der personer som bor i Norge, oppholder seg midlertidig andre steder i EØS-området. Samtidig er det en rekke uttalelser om adgangen til å motta syke-, pleie- og arbeidsavklaringspenger under opphold i andre EØS-land i utredningen. I beskrivelsen av gjeldende rett heter det både i punktet om sykepenger og punktet om arbeidsavklaringer at

«EØS-avtalen gir adgang til å oppholde seg i andre EØS-land forutsatt at kravene til aktivitet og kontakt med etaten er oppfylt, se vedlegg 2.»

Det samme gjentas i kapitlene 9, 10 og 11, som behandler henholdsvis syke-, pleie- og arbeidsavklaringspenger. I samtlige kapitler understrekes det at krav om faktisk opphold i Norge ikke kan gjøres gjeldende i EØS, og at den eneste måten å begrense utbetalingene derfor er å skjerpe inn bruken av aktivitetskrav. I den sammenheng presiserer arbeidsgruppen at slike aktivitetskrav må være egnet og nødvendige for å oppnå formålet de forfølger.

Staten anfører at omtalen i NOUen gir tilstrekkelig informasjon om hva som står i utredningen av betydning for vår sak. Dette støttes også av hva Finn Arnesen, som ledet Blindsonen-utvalget, selv har uttalt om spørsmålet:

Bilag 2: «Arnesen: Det «hemmelige» Nav-dokumentet fra 2014 inneholder ikke noe nytt», artikkel 26. november 2020 i rett24.no

Utredningen «Eksport av velferdsytelser» gjelder dessuten utbetalinger av velferdsytelser til personer som er bosatt utenfor Norge. Det er en annen situasjon enn saksøkernes, som var bosatt i Norge og oppholdt seg i utlandet.

Blindsonen-utvalget hadde tilgang til den interdepartementale utredningen. Dersom utredningen ga holdepunkter for at medlemmer av statens høyeste organer forsettlig eller grovt uaktsomt valgte å praktisere regler i strid med EØS-retten, kan det legges til grunn at det ville kommet frem i Blindsonen-rapporten. Staten viser igjen til hva Finn Arnesen, leder av Blindsonen-utvalget, har uttalt om spørsmålet:

Bilag 3: «– Det er ikke slik at man bevisst har beveget seg inn i en gråsoner», artikkel 27. november 2020 i rett24.no

Staten kan derfor ikke se at rapporten fra den interdepartementale arbeidsgruppen inneholder opplysninger som kan være av betydning for rettens avgjørelse, jf. tvisteloven § 21-7. Staten kommer derfor ikke til å etterkomme saksøkernes krav om å utlevere dokumentet.

Saksøkerne har også krevd fremlagt «*alle dokumenter det vises til i Kongelig resolusjon av 05.02.2021*». De fleste dokumentene det vises til i resolusjonen er offentlig tilgjengelige (NOUer, proposisjoner, veileder til offentleglova m.v.). De øvrige dokumentene er innsynsbejæringen og korrespondanse i relasjon til denne. Staten kan ikke se at saksøkerne har forklart hvordan disse dokumentene kan være av betydning for rettens avgjørelse, jf. tvisteloven § 21-7.

8.2 Hovedforhandling

I stevningen legger saksøkerne til grunn at det er nødvendig med tre til fem dager hovedforhandling. Staten antar på sin side at to rettsdager burde være tilstrekkelig. Saken reiser primært rettsspørsmål om forsinkelsesrente og om adgangen til å tilkjenne oppreisning på ulovfestet grunnlag.

Saksøkerne oppgir at de vil «*gjennomgå betydelig omfang rettskilder knyttet opp mot forholdet mellom norsk formell intern rett og EU/EØS-rettslige kilder vedrørende Norge og vedrørende andre land*». Så langt staten kan se, bygger ikke saksøkernes krav om forsinkelsesrente og oppreisning på slike kilder. Staten ber saksøkerne klargjøre hvilke rettskilder de sikter til, og hvilken betydning de mener at kildene har for saken her.

Rettsmekling er ikke aktuelt. Staten bestrider saksøkernes krav i deres helhet.

Staten kommer tilbake til hvem som møter fra saksøktes side.

9 PÅSTAND

1. Saken avvises for så vidt gjelder NAV-Oppryddingen.
2. Staten ved Arbeids- og inkluderingsdepartementet frifinnes.
3. Staten ved Arbeids- og inkluderingsdepartementet tilkjennes sakskostnader.

• • •

Oslo, 19. september 2022

REGJERINGSADVOKATEN

David Magnus Myr
advokat